

Tjitte Grijpma

Tjitte Grijpma is geboren op 6 augustus 1903 in Renswoude. Hij was de zoon van Jan Rinzesz Grijpma en Dina Teljer. Hij had een oudere broer, Johannes Leonardus (22 februari 1902, Renswoude). Tjitte trouwde op 20 december 1929 in Den Haag met Jacoba Catharina Kraaijeveld (17 januari 1907, Den Haag). Ze kregen drie kinderen, Pieternella (1930), Pieter (1932) en Jan (1933), allemaal geboren in Bandung. In 1929 werd hij benoemd tot onderwijzer aan scholen der Vereniging van Christelijke Scholen te Batavia. Later werd hij tewerkgesteld in Bandung en Buitenzorg.

Tjitte was Hopman bij Scouting in Buitenzorg. In februari 1940 sprak hij tijdens het 25 jarig jubileum van Scouting in Buitenzorg. Hij werd in 1941 voorzitter van de afdeling Buitenzorg van de NIPV.

Ned. Ind. Padvinderebond

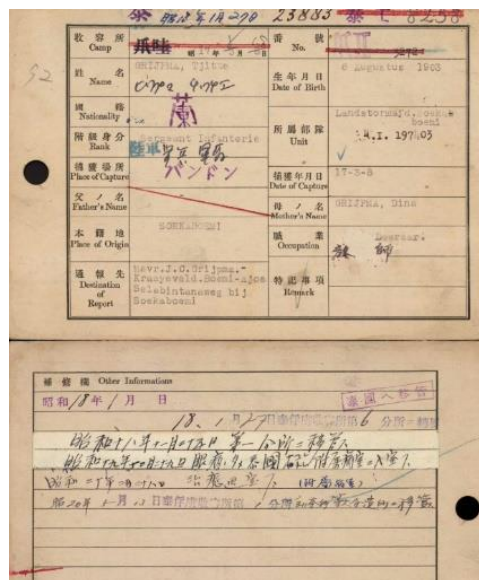
Er werd een algemeene vergadering gehouden van de plaatselijke afdeling van den Padvinderebond en werd er een verificatie-commissie benoemd, waarin zitting namen: S. Schipper, A. E. van der Biesen en vaandrig Embas.

Voor het jaar 1941 werd het P. A. bestuur als volgt samengesteld: Eerevoorzitter burgemeester H. Scheffer; voorzitter **Grijpma**; afdelingssecretaris **hopman** R. J. Gahr; J. Straub; penningmeester; insigne-secretare mevrouw Panggabean, terwijl de oude vertegenwoordigers der verschillende verenigingen en bevolkingsgroepen voorloopig nog zitting zullen hebben in het afdelingsbestuur: ir. J. H. Schijfsma (Indo-Europeesche groep); **hopman** E. Soeparman (Indonesische groepen); Z. L. Kwee (Chineesche groepen); **hopman** A. F. Verdier (R. K. groep) en Said Segaff bin Hasan Alhabsji (Arabische groep).

Het insigne-secretariaat (Pamitrangweg) zal voortaan eiken Woensdag tot 7 uur 's-avonds zitting houden.

Op initiatief van den heer J. Straub zal in de tweede helft van November 1940 een groot verbroederingskampvuur van 24 uren worden ontstoken in het Koeningsansche en zal dit weer georganiseerd worden door **hopman** Verdier, Hr. Straub, Schipper, A. E. van der Biesen en **hopman** Soedarna.

Het bestuur van het Melisegaldis is voor 1941 als volgt samengesteld: eerevoorzitter, Mevrouw C. W. van der Capellen-Vernet; voorzitter-secretaresse Mevrouw M. E. J. Kraak-Elstrod; penningmeesteresse Mevrouw Altman-Kanger en leden Mevrouw Ulkens (A.D.C.), Mevrouw Jansz, (verlegenvoorzitter) en **hopman** Mr. J. de Leeuw (vertegenwoordiger jongenstak).

Tijdens de mobilisatie was hij sergeant der Infanterie bij de landstormafdeling in Soekaboemi. Hij werd krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd. Hij ging op 15 januari 1943 met de Harugiku Maru 2 met 3188 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore, De krijgsgevangenen waren merendeels afkomstig uit het kamp Kampong Makassar. Tijdens de overtocht van de Java-zee was geen schip te zien, ook geen begeleidend schip. Dit transport is bekend als Java Party 9, het 9e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok. De groep kwam na 3 dagen aan in Singapore en werd overgebracht naar het Changi-

kamp. Binnen twee weken gingen ze met de trein naar Thailand om te gaan werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder

de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Zijn vrouw werd met haar dochter onder andere geïnterneerd in Kamp Tjideng. Ze zat daar in augustus 1945. Na de oorlog keerde het gezin terug naar Nederland. Tjitte is overleden op 17 februari 1965 in Den Haag.

Meer informatie

[Jan Rinzesz Grijpma \(1862-1916\) » Stamboom van de families Borggreve, Grijpma, de Nooijer en Dingemanse » Genealogie Online](#)

[Registratie Tjitte Grijpma & Jacoba Catharina Kraaijeveld & Pieterella Cornelia Grijpma & Pieter Grijpma & Jan Grijpma in 1913 » Open Archieven](#)

[Tjitte Grijpma \(1903-1998\) » Stamboom van de families Borggreve, Grijpma, de Nooijer en Dingemanse » Genealogie Online](#)

[Huwelijk Tjitte Grijpma & Jan Grijpma & Dina Teljer & Jacoba Catharina Kraaijeveld & Pieter Kraaijeveld & Cornelia Beumer op 20 december 1929 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)

[De Indische courant » 16 dec 1929 - Art. 177 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 05 feb 1940 - Art. 196 | Delpher](#)

[Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 05 feb 1940 - Art. 84 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 23 apr 1940 - Art. 186 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 05 nov 1940 - Art. 156 | Delpher](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 18 jan 1941 - Art. 136 | Delpher](#)

[Tjideng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Overlijden Tjitte Grijpma & Jacoba Catharina Kraaijeveld op 27 februari 1965 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)

[Java Party 9 \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Harugiku Maru 2.htm](#)

[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.